

สศช. จัดทำการคาดประมาณประชากรของประเทศไทยปี 2543-2573

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จัดทำ “การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย 2543-2573” พบว่า ประชากรไทยเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงจาก 62.24 ล้านคนในปี 2543 เป็น 70.65 ล้านคนในปี 2568 และเริ่มลดลงเหลือ 70.63 ล้านคนในปี 2573 เนื่องจากภาวะเจริญพันธุ์ที่ลดลงจาก 1.81 ในปี 2543 เป็น 1.60 ในปี 2549 และลดลงเหลือ 1.35 ในปี 2573

ดร.อำพน กิตติอำพน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เปิดเผยว่า การคาดประมาณประชากรไปในอนาคตเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งในระดับชาติ และการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด ซึ่งจำเป็นต้องใช้ข้อมูลด้านประชากรเป็นฐานในการกำหนดนโยบายและมาตรการต่างๆ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงประชากรมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการพัฒนา จึงต้องจัดทำการคาดประมาณประชากรที่สามารถแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มและขนาดของประชากรในอนาคตในช่วง 20-30 ปีข้างหน้า เพื่อช่วยให้การกำหนดนโยบายเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม

การจัดทำการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย ใช้ข้อมูลจากสำมะโนประชากรและเคหะปี 2543 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นฐานของการคาดประมาณประชากร ซึ่งก่อนหน้านี้ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้มีการจัดทำการคาดประมาณประชากรในช่วงปี 2543-2568 ไป

แล้ว แต่เนื่องจากภาวะเจริญพันธุ์ ภาวะการตาย และการย้ายถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการคาดประมาณประชากรเปลี่ยนแปลงไป สำนักงานฯ จึงจำเป็นต้องทบทวนและจัดทำ “การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย 2543-2573” ขึ้น เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และเพื่อการเผยแพร่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

การคาดประมาณประชากรของประเทศไทยครั้งนี้ได้จัดทำเป็น 3 ระดับ คือ การคาดประมาณประชากรระดับประเทศ พ.ศ. 2543-2573 ภายใต้ข้อสมมติภาวะเจริญพันธุ์ระดับปานกลางและระดับสูง และข้อสมมติภาวะการตาย การคาดประมาณประชากรระดับภาค พ.ศ. 2543-2568 และการคาดประมาณประชากรระดับจังหวัด พ.ศ. 2543-2563

ผลการคาดประมาณประชากร ระดับประเทศ พ.ศ. 2543 - 2573 ภายใต้ข้อสมมติด้านภาวะเจริญพันธุ์ระดับปานกลาง พบว่าภาวะเจริญพันธุ์ลดลงจาก 1.81 ในปี พ.ศ. 2543 เหลือ 1.35 ในปี พ.ศ. 2573 ส่งผลให้ประชากรทั่วราชอาณาจักรเพิ่มจำนวนขึ้นจาก 62.24 ล้านคนในปี พ.ศ. 2543 เป็น 70.65 ล้านคนในปี พ.ศ. 2568 และเริ่มลดลงเหลือ 70.63 ในปีพ.ศ. 2573 โดยระหว่างปี พ.ศ. 2543-2548 อัตราการเพิ่มของประชากรเป็นร้อยละ 0.92 ต่อปี หลังจากนั้น ประชากรมีการเพิ่มในอัตราที่ลดลง คือร้อยละ 0.68, 0.50, 0.32, 0.16 และ -0.01 ในช่วงปี พ.ศ. 2548-2553, พ.ศ. 2553-2558, พ.ศ. 2558-2563, พ.ศ. 2563-2568 และพ.ศ. 2568-2573 เป็นผลจากภาวะเจริญพันธุ์ที่ลดลงทำให้มีเด็กเกิดลดลง ในขณะที่ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้นทำให้มีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น จนในช่วง 5 ปีสุดท้ายของการประมาณการมีเด็กเกิดน้อยกว่าประชากรที่ตาย ทำให้ขนาดประชากรลดลง

สำหรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทยในอนาคต พบว่า ในช่วงระยะเวลา 30 ปีระหว่างปี พ.ศ. 2543-2573 สัดส่วนของประชากรวัยแรงงานเปลี่ยนแปลงไม่มากนักคือ ลดลงประมาณร้อยละ 4.54 ในขณะที่สัดส่วนของประชากรวัยเด็กลดลงร้อยละ 11.15 ส่วนสัดส่วนของประชากรวัยสูงอายุเพิ่มขึ้นถึงประมาณร้อยละ 15.69 โดยมีรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ดังนี้

ประชากรวัยเด็ก (อายุ 0-14 ปี) มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 24.65 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 22.81 และร้อยละ 20.51 ในปี 2548 และปี 2553 และลดลงเหลือร้อยละ 13.50 ในปี 2573 **ประชากรวัยแรงงาน** (อายุ 15-59 ปี) มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 65.92 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 66.81 ในปี 2548 และเพิ่มขึ้นจนถึงปี 2554 จากนั้นลดลงอย่างต่อเนื่องเหลือร้อยละ 61.38 ในปี 2573 **ประชากรวัยสูงอายุ** (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 9.43 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 10.38 และร้อยละ 11.90 ในปี 2548 และปี 2553 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25.12 ในปี 2573 **อัตราส่วนภาระพึ่งพิง** (Dependency Ratio) พบว่า อัตราส่วนพึ่งพิงของประชากรวัยเด็กลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 37.40 และร้อยละ 30.34 ในปี 2543 และปี 2553 เป็นร้อยละ 21.99 ในปี 2573 ในขณะที่อัตราส่วนพึ่งพิงของประชากร

ผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 14.30 และร้อยละ 17.61 ในปี 2543 และปี 2553 เป็นร้อยละ 40.93 ในปี 2573

โครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไป จากสัดส่วนประชากรเด็กที่ลดลง ผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ในขณะที่วัยแรงงานเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง จะส่งผลให้ในอนาคตประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเร็วขึ้น วัยแรงงานจะต้องรับภาระเลี้ยงดูทั้งเด็กและผู้สูงอายุมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีนโยบายและมาตรการต่างๆ ในการพัฒนาคุณภาพประชากร ซึ่งขณะนี้ สศช. ได้นำผลการคาดประมาณประชากรดังกล่าวมาประกอบการจัดทำแนวคิดการกำหนดนโยบายประชากรกับการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป

ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดเอกสาร "การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย 2543-2573" ได้จากเว็บไซต์ของ สศช. WWW.NESDB.GO.TH เมนูเศรษฐกิจและสังคม หัวข้อสังคมและคุณภาพชีวิต

16 พฤษภาคม 2551